

Ulkoministeriön toiminta- ja taloussuunnitelma ja kehysehdotus 2027-2030

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

Tammikuu 2026

SISÄLTÖ

Toimintaympäristö ja hallinnonalan tavoitteet	3
Toimintaympäristö	3
Turvallinen ja menestyvä Suomi - hallinnonalan tavoitteet 2027–2030	5
Suunnittelukauden määrärahat ja henkilöstökehukset	8
Ulkoministeriön hallinnonalan tulot	9
12.24.20 Tiede- ja kulttuuri-instituutikiinteistöjen vuokratulot	9
12.24.99 Ulkoministeriön hallinnonalan tulot	9
Ulkoasiainhallinto	10
24.01.01 Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (smr 2 v)	10
24.01.02 Team Finland -uudistuksen vienninedistämisen palvelut (smr 3 v)	12
24.01.20 Tiede- ja kulttuuri-instituutikiinteistöjen menot (smr 3 v)	13
24.01.29 Ulkoministeriön hallinnonalan arvonnisäveromenot (a)	14
24.01.74 Talonrakennukset (smr 3 v)	14
Kriisinhallinta	15
24.10.20 Suomalaisien kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (a)	15
24.10.21 Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (smr 2 v)	16
24.10.66 Rauhanvälitys (smr 2 v)	17
Kansainvälinen kehitysyhteistyö	18
24.30.50 Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle	18
24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö (smr 3 v)	19
24.30.67 Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (smr 2 v)	20
24.30.68 Kehitysyhteistyön yhteistoimintahankkeet (smr 3 v)	21
24.30.69 Tuki Ukrainalle (smr 3 v)	21
24.30.88 Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (smr 3 v)	22
24.30.89 Laina- ja investointimuotoinen kehitysyhteistyö (smr 3 v)	22
Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot	23
24.90.50 Eräät valtionavut (k)	23
24.90.51 Hädänalaisten avustaminen (a)	23
24.90.66 Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (smr 2 v)	24
24.90.67 Humanitaarinen katastrofiapu (smr 3 v)	25
24.90.95 Kurssivaihtelut (a)	25

Ulkoasiainhallinnon toiminta- ja taloussuunnitelma ja kehusehdotus perustuu pääministeri Orpon hallitusohjelmaan ja toimintaa ohjaaviin valtioneuvoston selontekoihin ja linjauksiin. Näiden pohjalta on hallinnonalalle määritelty vaikuttavuus- ja tulostavoitteet, jotka ohjaavat hallinnonalan toimintaa ja voimavarojen kohdentamista.

Ministeriön linjausten mukaisesti periaatteena on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä kestävän kehityksen toteutuminen ministeriön kaikessa toiminnassa.

Ulkoministeriö noudattaa kaikessa toiminnassaan seuraavia arvolauseita:

- **Työskentelemme Suomen ja paremman maailman puolesta.** Edistämme Suomen ja suomalaisten turvallisuutta, menestymistä ja hyvinvointia. Rakennamme oikeudenmukaista ja kestävästä maailmaa.
- **Etsimme uusia näkökulmia.** Maailma muuttuu - niin mekin. Uskallamme kyseenalaistaa ja kokeilemme rohkeasti. Kehitymme jatkuvasti ja keskitymme olennaiseen.
- **Löydämme ratkaisut yhdessä.** Keskustelemme avoimesti toistemme näkemyksiä arvostaen. Jaamme tietoa ja osaamistamme ja luomme kumppanuuksia. Suomalaiset ratkaisut auttavat koko maailmaa.
- **Saamme erilaisuudesta voimaa.** On rikkaus, että tulemme monenlaisista taustoista ja teemme erilaisia tehtäviä. Jokaisen työpanos on tärkeä, ja kaikkia tarvitaan onnistumiseen. Yhdessä olemme enemmän.

Toimintaympäristö ja hallinnonalan tavoitteet

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan päämääränä on turvata Suomen itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus, estää Suomen joutuminen sotilaalliseen konfliktiin ja taata suomalaisten turvallisuus ja hyvinvointi.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikan perustana ovat oikeusvaltioperiaate, ihmisoikeudet, tasa-arvo ja demokratia. Tiivis yhteistyö kumppanimaiden kanssa, hyvät kahdenväliset suhteet sekä kansainvälisen oikeuden kunnioittaminen ja kansainvälisen sääntöpohjaisen järjestelmän vahvistaminen ovat Suomen kansainvälisten suhteiden kulmakiviä. Euroopan unioni ja puolustusliitto Nato muodostavat Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan yhteistyövaraisen ytimen.

Ulkoasiainhallinto palvelee koko valtionhallintoa, kansalaisia, yrityksiä, järjestöjä, mediaa ja muita yhteistyökumppaneita. Ulkoisen ja sisäisen toimintaympäristön kasvavat paineet edellyttävät ulkoasiainhallinnolta kokonaisvaltaista otetta, tiivistä yhteistyötä sekä kaikkien käytettävissä olevien välineiden hyödyntämistä keskeisten tavoitteiden edistämiseen. Muuttuva toimintaympäristö vaatii ulkoasiainhallinnolta ennakoitua, seuranta- ja analyysia ja joustavaa resurssien käyttöä.

Ulkoasiainhallinnon toiminta nojaa kattavaan edustustoverkkoon. Edustustoverkkoa tarkastellaan pitkällä aikavälillä suunnitelmallisesti.

Suomi on ehdolla YK:n turvallisuusneuvostoon kaudelle 2029–2030. Suomi toimii EU:n Itämeri-strategian (EUSBSR) puheenjohtajana vuosina 2027-2028 ja NB8-puheenjohtajana vuonna 2028.

Toimintaympäristö

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa tehdään vakavassa ja vaikeasti ennakoitavassa toimintaympäristössä. Globaalia toimintaympäristöä leimaavat edelleen kiihtyvä strateginen kilpailu ja maailmanpolitiikan valtasuhteiden murros. Suomelle keskeisen tärkeään sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestelmään kohdistuu merkittäviä paineita.

Suomen ja Euroopan turvallisuus- ja toimintaympäristö muuttui perustavanlaatuisesti ja pitkäkestoisesti Venäjän aloitettua täysimittaisen hyökkäyssodan Ukrainassa. Euroopan turvallisuuteen kohdistuu vakavin uhka vuosikymmeniin, eikä sen väistyminen ole näköpiirissä. Suomen edun mukaista on kaikin tavoin tukea Ukrainaa

laittomaan hyökkäyssotaan vastaamisessa ja Ukrainan neuvotteluaseman vahvistamisessa. Sodan heijastusvaikutukset näkyvät maailmanlaajuisesti.

Euroopan unioni on Suomen tärkein poliittinen ja taloudellinen viitekehys ja arvoyhteisö. Yhtenäinen, vahva, kilpailukykyinen ja strategisesti vaikuttava Euroopan unioni on Suomen etu. Euroopan unionin puolustuksen ja turvallisuuden vahvistaminen sekä kokonaisuusturvallisuusajattelun edistäminen ovat keskeisiä intressejä Suomelle. Nato-jäsenyys vahvistaa Suomen turvallisuutta ja Pohjois-Euroopan vakautta. Keskeisiä turvallisuutta ja vakautta edistäviä toimia ovat myös Pohjoismaiden ja Baltian maiden (NB8) syventyvä yhteistyö sekä näiden vuoropuhelun tiivistyminen Saksan ja Puolan kanssa, samoin vahva kumppanuus ja yhteistyö Britannian, Ranskan ja muiden keskeisten eurooppalaisten kumppanien kanssa. Lisääntynyt hybridivaikuttaminen osoittaa sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden erottamattomuuden.

Strateginen liittolaisuus Yhdysvaltojen kanssa tulee säilymään Suomelle ja EU:lle keskeisenä intressinä. Yhdysvaltain politiikalla on merkittäviä vaikutuksia toimintaympäristön ennakoitavuuteen ja Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteiden toteutumiseen. Suhteet Venäjään pysyvät minimissä Venäjän rikkoessa räikeästi kansainvälistä oikeutta hyökkäyssodallaan. Kiina on Suomelle ja EU:lle kumppani, kilpailija ja yhä enenevässä määrin järjestelmätason haastaja. Se on myös Venäjän laittoman hyökkäyssodan keskeinen mahdollistaja. Euroatlanttisen alueen ja indopasifisen alueen turvallisuus kietoutuu yhä tiiviimmin yhteen.

Suomi panostaa suhteiden syventämiseen liittolaismaa Kanadan sekä Australian, Etelä-Korean ja Japanin kanssa tiivistämällä poliittista dialogia sekä kehittämällä yhteistyötä turvallisuuspolitiikan, puolustuksen, kaupan, teknologian ja tutkimuksen alueilla. Afrikan merkitys EU:n välittömänä naapurina ja strategisena kumppanina vahvistuu edelleen, samoin kuin useiden muiden globaalirooliaan kasvattavien toimijoiden, kuten Intian, Brasilian sekä Persianlahden ja Kaakkois-Aasian maiden. Persianlahden maat ovat strategisesti keskeinen kumppani EU:lle ja Suomen kahdenvälisissä suhteissa myös nouseva kaupallisen yhteistyön alue. Latinalaisesta Amerikasta Suomi ja EU löytävät useita samanmielisiä kumppaneita, joiden kanssa on myös paljon kaupallista potentiaalia. Arktisen alueen geopoliittinen, ympäristöllinen ja taloudellinen merkitys lisääntyy edelleen.

Lähi-idän eri konfliktit ja jännitteet vaikuttavat myös Suomeen. Suomi pyrkii toimillaan vahvistamaan alueen vakautta, mukaan lukien kahden valtion ratkaisua. Suomi tukee rauhanpyrkimyksiä Lähi-idässä sekä kahdenvälisesti että EU:n ja YK:n kautta toimien.

Kansainvälisen kehitysyhteistyön murros vaikuttaa myös Suomen kehityspolitiikkaan. Kriittinen muutos on, että Yhdysvaltain ja muiden perinteisten rahoittajamaiden, mukaan lukien Suomen, leikkausten myötä jopa kolmannes kansainvälisestä kehitysyhteistyörahoituksesta katoaa muutaman vuoden sisällä. Suomi toteuttaa kehitysyhteistyötä strategisesti, yksityistä rahoitusta vivuttaen ja suomalaisia toimijoita osallistaen. Kehitysyhteistyö on osa Suomen kokonaisvaltaisia maasuhteita. Ukraina on Suomen suurin kehitysyhteistyön kumppanimaa ja humanitaarisen avun kohdema. Suomen kehitysyhteistyö on ehdollistettu omien kansalaisten vastaanottamiselle ja kansainvälisen sääntöpohjaisen järjestyksen tukemiselle.

Maailmanlaajuiset haasteet, kuten ilmastonmuutos ja luontokato, sekä muut laajat haasteet, kuten autoritaarisuuden uhka demokralialle ja ihmisoikeuksia sekä sukupuolten tasa-arvoa vastustava liikehdintä, vaikuttavat epävakavasti toimintaympäristöön ja -mahdollisuuksiin. Nämä vaikeuttavat myös kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

Protektionismi, kilpailu kriittisestä teknologiasta ja raaka-aineista sekä sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestelmään kohdistuva paine haastavat kansainvälistä kauppajärjestelmää. Taloudelliset riippuvuudet nähdään yhä enemmän haavoittuvuuksina, joiden riskit on tiedostettava ja joita on ennaltaehkäistävä. Avoin ja monenkeskinen sääntöpohjainen järjestelmä on edelleen kauppapolitiikkamme perusta. Suomen kauppapolitiikan tärkein tavoite on edistää suomalaisten yritysten vientiä ja investointeja. Samalla on huomioitava huoltovarmuus ja turvallisuus.

Kotimaassa tarvittavan talouskasvun luomisessa kauppapolitiikalla ja viennin edistämällä on tärkeä rooli, jota Business Finlandin ulkomaantoimintojen integrointi ulkoministeriöön korostaa. Ulkoministeriön toimintaan vaikuttaa myös Suomen kansallinen toimintaympäristö, mukaan lukien kansantalouden tila. Vienninedistämistoiminnan tehostamisessa kiinnitämme erityistä huomiota kansainvälistymiseen valmiiden pienten ja keskisuurten yritysten tarpeisiin.

Turvallinen ja menestyvä Suomi - hallinnonalan tavoitteet 2027–2030

Ulkoasiainhallinnolle on vuosille 2027–2030 määritelty seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet:

1. Suomen ja Euroopan turvallisuuden ja tulevaisuuden vahvistaminen
2. Suomen kasvua tukevien taloussuhteiden ja demokratian kilpailukyvyyn vahvistaminen
3. Kokonaisvaltaisen ja tuloksellisen kehityspolitiikan toteuttaminen
4. Uuden ajan ulkoasiainhallinnon rakentaminen.

Hallitusohjelman pohjalta hallinnonalalle on asetettu tulostavoitteet, jotka tukevat edellä esitettyjä yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita.

Suomen ja Euroopan turvallisuus ja tulevaisuus

Vahvistamme Suomen turvallisuutta ja Euroopan pelotetta ja puolustusta osana liittokuntaa

- Toimimme EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisen yhteistyön syventämiseksi, edistäen yhteisen ulkopoliittikan, turvallisuuden, varautumisen ja puolustusyhteistyön agenda Euroopan unionissa.
- Toimimme rakentavana, luotettavana ja suorituskykyisenä Nato-liittolaisena, joka on turvallisuuden tuottaja ja sitouttaa myös liittolaisiaan vahvaan turvallisuusajatteluun.
- Toimimme keskeisissä maaryhmissä ja kokoonpanoissa, joissa Euroopan turvallisuutta edistetään.

Edistämme maailmaa, jossa ihmiset voivat – synnyinmaasta ja olosuhteista riippumatta – elää elämänsä rauhassa ja vapaasti

- Panostamme konfliktinratkaisuun, rauhanvälitykseen ja kriisinhallintaan.
- Edistämme ihmisoikeuksien toteutumista kaikkialla maailmassa.
- Vahvistamme Euroopan unionia globaalina toimijana.

Edistämme oikeudenmukaisen ja kestävä rauhan saamista Ukrainaan, hankimme tukea Ukrainalle Suomesta, EU:sta ja maailmalta

- Edistämme toimia Ukrainan aseman vahvistamiseksi keskeisenä, läpileikkaavana osana ulkopoliittikkaa, ml. vastuuvollisuuden toteutuminen.
- Vaikutamme siihen, että kansainvälisen yhteisön, ml. EU, tuki Ukrainalle säilyy vahvana.
- Jatkamme Ukrainan kokonaisvaltaista tukemista.
- Edistämme kansallisen jälleenrakennussuunnitelman ja Ukrainan maaohjelman toimeenpanoa.
- Suomi vaikuttaa EU:n Venäjä-pakotteiden vahvistamiseksi ja paineen lisäämiseksi Venäjää kohtaan.

Tuemme EU-naapuruston länsisuuntausta.

- Edistämme EU:n valmistautumista laajentumiseen ja tuemme hakijamaiden jäsenyyssprosessia jäsenyyssuhteiden täyttämiseksi.
- Tuemme EU:n naapuruston vakautta, demokratiakehitystä ja länsisuuntausta.

Edistämme kansainväliseen oikeuteen perustuvaa kansainvälistä järjestelmää ja puolustamme demokratiaa, ihmisoikeuksia ja oikeusvaltioperiaatetta

- Kiinnitämme huomiota vastuuvollisuuden toteuttamiseen ja valtioiden kansainväliseen vastuuseen oikeudenvastaisista teoista, ml. ihmisoikeudet.
- Toimimme YK:n toimintakyvyn vahvistamiseksi ja haemme turvallisuusneuvoston vaihtuvaksi jäseneksi kaudelle 2029-2030.
- Tuemme YK:n kehitys- ja humanitaarisen avun järjestelmän maailmanlaajuisia toimintakykyä.
- Toimimme kansainvälisen yhteistyön vahvistamiseksi ja sääntelyn kehittämiseksi monipuolistuviin turvallisuusuhkiin varautumisessa ml. uudet teknologiat, hybridi- ja kybervaikuttaminen ja terrorismin torjunta.

Edistämme oikeudenmukaisen ja kestävän rauhan saamista Lähi-itään

- Osallistumme aktiivisesti kahdenvälisesti ja EU- sekä YK-keskusteluiden kautta rauhanpyrkimysten tukemiseen tavoitteena alueellinen rauha ja vakaus.
- Toimeenpanemme Palestiinan kehitysyhteistyön maaohjelmaa, jonka keskeisenä tavoitteena on kahden valtion malli.
- Oikeudenmukaisen rauhan edistäminen ja vastuuvollisuuden toteuttaminen kansainvälisen oikeuden vastaisista teoista, ml. Kansainvälisen rikostuomioistuimen (ICC) tukeminen.

Vahvistamme kansainvälisiä liittolaisuuksia ja kumppanuuksia

- Tiivistämme monialaisia suhteita eurooppalaisten kumppaniemme kuten Saksan, Puolan ja Ranskan kanssa.
- Syvennämme ja monipuolistamme kahdenvälisiä liittolaisuuksia ja kumppanuuksia kokonaisvaltaisesti erityisesti Pohjoismaiden, Yhdysvaltojen, Kanadan, Britannian ja Turkin kanssa.
- Syvennämme kumppanuuksia Japanin, Etelä-Korean ja Australian kanssa panostaen erityisesti ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan sekä taloudelliseen turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin.
- Tiivistämme poliittisia ja kaupallisia suhteita globaalin etelän kansainvälistä rooliaan kasvattavien toimijoiden kanssa.
- Ylläpidämme riittävän laaja-alaisia ja toimivia suhteita Kiinaan, ottaen huomioon suhteeseen liittyvät mahdollisuudet ja riskit.
- Vahvistamme suhdetta Intian kanssa painottaen niin ulko- ja turvallisuuspolitiikan kokonaisuutta kuin erityisesti kaupallistaloudellisia suhteita.

Suomen kasvua tukevat taloussuhteet ja demokratian kilpailukyky

Edistämme Suomen vientiä

- Tuemme Team Finland -asiakasyritysten viennin kasvua.
- Tuemme investointien ja osaajien houkuttelua Suomeen.

Syvennämme kriittisten teknologioiden kumppanuuksia

- Syvennämme teknologista yhteistyötä, dialogia ja kriittisten teknologioiden kumppanuuksia keskeisten samanmielisten maiden kanssa.

Vahvistamme EU:n strategista kilpailukykyä, toimivia sisämarkkinoita ja edistämme vapaata kansainvälistä kauppaa

- Vaikutamme tehokkaasti EU:n yhteiseen kauppapolitiikkaan, sääntöpohjaisen kauppajärjestelmän kehitykseen ja meneillään olevien kauppasopimusneuvottelujen loppuunsaattamiseen.
- Vahvistamme Suomen ja EU:n strategista kilpailukykyä edistämällä tasapuolisia kilpailuolosuhteita sekä vaikuttamalla standardien ja sääntelyn kehittämiseen.
- Edistämme Suomen ja EU:n taloudellista turvallisuutta avaamalla uusia markkinoita, monipuolistamalla tuotantolähteitä kauppapoliittisin keinoin sekä tukemalla suomalaisten yritysten riskienhallintaa.

Viestimme myönteistä maakuvaa

- Suomen maakuvatyön strategian mukaiset vahvuudet näkyvät Team Finland-työssä ja suurlähetystöjen strategisissa suunnitelmissa sekä vuosisuunnitelmissa.
- Suomen maakuvatyön strategian mukaiset vahvuudet näkyvät ulkoasiainhallinnon toteuttamassa viestinnässä, mediatyössä ja vierailuissa.
- Julkaisemme myönteistä Suomi-kuvaa tukevaa sisältöä verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa ja mittaamme sisällön tuloksia.

Kokonaisvaltainen ja tuloksellinen kehityspolitiikka

Edistämme kokonaisvaltaista ja tuloksellista kehityspolitiikka

- Edistämme kehittyvien maiden integroitumista maailmankauppaan, taloudellista toimeliaisuutta tukemalla suomalaisten toimijoiden, ml. yritykset ja kansalaisjärjestöt, edellytyksiä toimia kasvavissa määrin kehittyvissä maissa.
- Toteutamme tuloksellista kehityspolitiikkaa, edistämme kestäväää kehitystä molemmin-puolista hyötyä tuottavien kumppanuuksien kautta sekä panostamalla vahvuusalueisiimme.
- Vahvistamme naisten ja tyttöjen asemaa.

Uuden ajan ulkoasiainhallinto

Ulkoiset ja sisäiset palvelut

Jatkamme edustustoverkon strategista kehittämistä vastaamaan toiminnan painopisteitä ja hallinnonalalle osoitettuja resursseja

Ylläpidämme kriisivalmiutta

Sujuvoitamme työ- ja koulutusperäisen maahantulon lupaprosesseja ja torjumme laitonta maahantuloa

Palvelemme Team Finland -asiakasyrityksiä laadukkaasti

Tehostamme Team Finland -ulkomaanverkoston toimintaa.

Kehitämme yrityksille tarjottavia vienninedistämispalveluja kuhunkin asemamaahan soveltuvalla tavalla.

Toteutamme tehokasta vientivalvontaa ja vientivalvontayhteistyötä kansallisesti, EU:ssa ja kansainvälisessä yhteistyössä

Tarjoamme yrityksille laadukasta ja oikea-aikaista pakoteneuvontaa ja -palvelua ja edistämme yhtenäistä ja tehokasta pakotteiden toimeenpanoa

Viestimme myönteistä maakuvaa ja tuemme viestinnällä Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan ja kansainvälisen kaupan tavoitteita

Kehitämme hallinnonalan tieto-, hybridi- ja kyberturvallisuuteen ja informaatiovaikuttamisen torjumiseen liittyviä kyvykkyyksiä

Henkiset voimavarat

Kehitämme henkilöstösuunnittelua tukemaan entistä paremmin hallinnonalan tavoitteiden saavuttamista

Tuemme johtamisella ulkoasiainhallinnon tavoitteiden saavuttamista, jatkuvaa osaamisen kehittämistä ja työhyvinvointia

Huolehdimme yhdessä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta sekä tuemme moninaisuutta työyhteisössä

Suunnittelukauden määrärahat ja henkilöstökehdykset

Valtioneuvosto päätti 30.4.2025 osana julkisen talouden suunnitelmaa hallinnonaloja koskevista valtiontalouden menokehdyksistä vuosille 2026-2029. Ulkoministeriö on sisällyttänyt kehdyehdotuksensa perussuunnitelmatasoon vuosille 2027-2030 valtioneuvoston päätöksen mukaisen menokehdyspäätöksen, vuoden 2025 talous- ja lisätalousarviot ja vuoden 2026 talousarvion.

Ministeriön suunnittelukauden määrärahatarpeissa korostuu edustustoverkon toimintakyvyn turvaaminen, Ukrainan tukeminen ja Team Finland -uudistus. Tasavallan presidentin ja ulkoministerin linjauksen pohjalta ulkoministeriö on aloittanut valmistelut Suomen Islamabadin, Kabulin ja Yangonin suurlähetystöjen sulkemiseksi. Tavoitteena on sulkea edustustot vuoden 2026 aikana. Business Finland Oy:n ulkomaanverkosto siirtyy ulkoasiainhallinnolle 1.1.2026. Ulkoministeriön hallinnoitavaksi siirtyy Business Finland Oy:n toimipisteitä kohteissa, joissa ulkoasiainhallinnolla ei ole edustustoa. Ministeriö selvittää parhaillaan, miten edustautuminen näissä toimipisteissä jatkossa toteutetaan.

Kehdykaudelle kohdistuu Suomen YK:n turvallisuusneuvostokampanja ja -jäsenyys vuosina 2029-2030. Kampanjan ja jäsenyyden resurssivaikutukset tarkentuvat suunnittelun edetessä ja ulkoministeriö palaa tältä osin tarvittaessa määrärahatarpeisiinsa seuraavien talousarvioiden ja julkisen talouden suunnitelmien yhteydessä.

Osaston 12 tulot ja pääluokan 24 määrärahatarve suunnittelukaudella ovat seuraavat:

Osasto 12	2027	2028	2029	2030
Peruslaskelma	28 070 000	28 080 000	28 102 000	28 102 000
Kehdyehdotus	31 695 000	25 251 000	25 262 000	25 273 000
Kehdyehdotuksen ja peruslaskelman välinen ero	3 625 000	-2 829 000	-2 840 000	-2 829 000

Pääluokka 24	2026	2027	2028	2029
Peruslaskelma	1 190 810 000	1 125 438 000	1 125 409 000	1 125 409 000
Kehdyehdotus	1 182 055 000	1 113 891 000	1 114 116 000	1 124 504 000
Kehdyehdotuksen ja peruslaskelman välinen ero	-8 755 000	-11 547 000	-11 243 000	-905 000
Kehdyksen ulkopuoliset	109 283 000	104 654 000	104 654 000	104 654 000
<i>Valtuus</i>	<i>381 188 000</i>	<i>443 188 000</i>	<i>668 975 000</i>	<i>383 188 000</i>

Hallinnonalan henkilöstösuunnitelma:

HTV/vuosi*	2026	2027	2028	2029	2030
Edustustoverkko; lähetetty henkilöstö	588	578	578	578	578
Edustustoverkko; paikalta palkatut ja EOR	984	974	974	974	974
Edustustoverkko yhteensä	1 572	1 552	1 552	1 552	1 552
Ministeriö	798	778	768	768	768
Yhteensä	2 370	2 330	2 320	2 320	2 320
*ml. TF-momentille siirtyneet, ei sisällä YK:n turvallisuusneuvostokampanjaan mahdollisesti tarvittavia lisähenkilötyövuosia					

Ulkoministeriön hallinnonalan tulot

12.24.20 Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen vuokratulot

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

12.24.20	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäättös	1 130 000	1 140 000	1 162 000	1 162 000
Ateenan instituutin peruskorjaus; vuokratulojen alentuminen	-143 000			
Indeksikorotuksen tarkistus vuonna 2029			-11 000	
Peruslaskelma yhteensä	987 000	1 140 000	1 151 000	1 162 000

Ulkoministeriö hallinnoi valtion omistamia tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjä ulkomailla vuodesta 2017 lähtien. Kiinteistöt ovat Villa Lante ja asunto Roomassa, Suomen Ranskan instituutti Pariisissa, Pohjoismaiden paviljonki (kolmasosa) ja Suomen Aalto-paviljonki Venetsian biennaalialueella sekä Suomen Ateenan instituutti asuntoloineen. Kiinteistöt on vuokrattu suomalaisille tiede- ja kulttuurisäätiöille niiden toimintaan ulkomailla.

Peruslaskelmaan on sisällytetty vuokratulojen alentuminen vuonna 2027 Ateenan instituutin peruskorjauksen jatkumisesta johtuen sekä vuokrien indeksikorotuksen korjaus vuonna 2029.

Instituuttikiinteistöjen ylläpito- ja korjausmenot on budjetoitu momentille 24.01.20.

12.24.99 Ulkoministeriön hallinnonalan tulot

Viisumien käsittelymaksuista saatavien tulojen on tässä kehusehdotuksessa arvioitu olevan 8 550 000 euroa vuoden 2026 talousarvion mukaisesti. Tuloarviossa on otettu huomioon EU:n ja Venäjän välisen viisumien myöntämisen helpottamista koskevan sopimuksen soveltamisen keskeyttäminen ja Suomen kansalliset päätökset viisuminannosta Venäjällä. Ulkoministeriö seuraa viisumikysynnän kehitystä, erityisesti Intiassa ja Kiinassa, ja korjaa tarvittaessa tuloarviota vuosittaisten talousarvioiden ja lisätalousarvioiden yhteydessä.

Kehusehdotuksessa on otettu huomioon myös YK:lta sotilaallisen kriisinhallinnan palkkausmenoista saatavat korvaukset ja kurssitoiminnasta saatavat tulot momentin 24.10.20 Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot kehusehdotuksen mukaisesti. Tulot ovat vuonna 2027 noin 2,0 miljoonaa euroa, mutta laskevat vuodesta 2028 lähtien vain noin 21 000 euroon/vuosi. Tulojen aleneminen johtuu Libanonin kriisinhallintaoperaation (UNIFIL) ja siitä YK:n maksaman joukkokorvauksen päättymisestä.

Lisäksi tuloarviossa on otettu huomioon muut tulot, 1,5 miljoonaa euroa/vuosi, ja kehitysyhteistyön yhteistoimintahankkeista saatavat tulot, joiden arvioidaan vuonna 2026 olevan 18,7 miljoonaa euroa ja siitä eteenpäin edellisen kehyspäätöksen mukaisesti 14,1 miljoonaa euroa/vuosi. Kehitysyhteistyön yhteistyöhankkeista saatavia tuloja vastaavat menot kirjataan momentille 24.30.68.

Tulojen peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

12.24.99	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäätös	26 940 000	26 940 000	26 940 000	26 940 000
Kehitysyhteistyön yhteistoimintahankkeiden tulot	4 629 000			
Sotilaallisen kriisinhallinnan palkkausten korvaukset	-411 000	-2 379 000	-2 379 000	-2 379 000
YK:lta ja kurssitoiminnan tulot				
Viisumien käsittelymaksutulojen arvion tarkistus	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
Peruslaskelma yhteensä	30 708 000	24 111 000	24 111 000	24 111 000

Ulkoasiainhallinto

24.01.01 Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (smr 2 v)

Toimintamenojen perussuunnitelmatasona ulkoministeriö pitää valtioneuvoston menokehyspäätöstä 30.4.2025, vuoden 2025 lisätalousarvioita ja vuoden 2026 talousarviota. Ulkoasiainhallinnon tietojärjestelmä- ja perustietotekniikka- ja tietotekniset infrastruktuurihankkeet löytyvät valtionhallinnon hankerekisterisovelluksesta.

Tässä kehusehdotuksessa ei ole otettu huomioon ulkoministeriön hoitamien investointisuojasopimuskiistojen menoja, vaan ne tuodaan toteutuneiden menojen perusteella ao. vuosien talous- ja lisätalousarvioihin. Näitä menoja ei myöskään ole otettu huomioon vuodelta 2025 siirtyvien määrärahojen lisäyksenä, koska niitä ei ole vielä korvattu ulkoministeriölle.

Toimintamenojen peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.01.01	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäätös	250 624 000	249 073 000	249 022 000	249 022 000
Toimintameno säästö (Lisätoimet 2025)	-6 400 000	-6 400 000	-6 400 000	-6 400 000
Palkkausten tarkistukset (TA 2026)	6 449 000	7 964 000	7 964 000	7 964 000
VN viestinnän keskittäminen (TA 2026; siirto momentille 23.01.01)	-2 007 000	-2 007 000	-2 007 000	-2 007 000
Elintarvikealan erityisasiantuntija Suomen suurlähetystössä Pekingissä (TA 2026; siirto momentille 24.01.02)	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Team Finland -asiantuntijat edustustoverkossa (TA 2026; siirto momentille 24.01.02)	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000
Team Finland Knowledge -asiantuntijat edustustoverkossa (TA 2026; siirto momentille 24.01.02)	-1 978 000	-1 978 000	-1 978 000	-1 978 000
Peruslaskelma yhteensä	244 838 000	244 752 000	244 701 000	244 701 000

Edustustoverkko

Ulkoministeriö tarkastelee säännöllisesti Suomen edustustoverkon vastaavuutta ajankohtaisiin ja tulevaisuuden tarpeisiin. Ulkoministeriössä on hallituskauden aikana toteutettu ulkoasiainhallinnon uudistus tukemaan uutta ulko- ja turvallisuuspolitiikan aikakautta. Uudistuksen tavoitteena on keskittyä Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisiin intresseihin ja talouskasvun edistämiseen. Ulkoministeriön resurssit ja panostukset tulevat painottumaan maihin, jotka ovat Suomen kannalta strategisesti merkittäviä. Tämä koskee myös edustustoverkkoa. Päätökset edustustoverkon mitoituksesta tehdään pitkällä aikavälillä suunnitelmallisesti.

Ulkoministeriössä on vuoden 2025 aikana käynnistetty edustustoverkon ja edustautumisen muotojen strateginen tarkastelu, jossa huomioidaan muun muassa Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittiset ja EU-vaikuttamisen tarpeet, Team Finland toiminnan strategiset painopisteet sekä maahantulo- ja työvoimapolitiittiset tekijät. Tarkastelu tulee tuottamaan esityksiä muutoksista edustustoverkkoon sekä edustautumisen tasoon liittyvistä säästömahdollisuuksista.

Suomen YK:n turvallisuusneuvostokampanja ja valmistautuminen jäsenyyteen

Suomen keskeinen ulkopoliittinen tavoite on päästä YK:n turvallisuusneuvoston jäseneksi kaudelle 2029-2030. Vaali järjestetään YK:n yleiskokouksessa kesäkuussa 2028. Linjaus ehdolle asettumisesta käsiteltiin TP-UTVA:ssa vuonna 2015. Ehdokkuus sisältyi vuoden 2019 hallitusohjelmaan ja se on kirjattu vahvasti myös nykyiseen hallitusohjelmaan.

Turvallisuusneuvostokampanja, jäsenyyteen valmistautuminen ja jäsenyyden toteuttaminen edellyttävät merkittäviä lisäresursseja. Riittävästi resursoitu ja hyvin toteutettu kampanja on ensiarvoisen tärkeä jäsenyyden toteutumiseksi. Näkyvin ja resursseja vaativin kampanjavaihe ajoittuu vuosille 2026-2028. Vuosina 2026-2028 tarvitaan asteittain lisähenkilöstöä myös itse jäsenyyden valmistelua varten. Jäsenyysvaiheen voi katsoa alkavan vaalien jälkeen syksyllä 2028, koska uudet jäsenet pääsevät osallistumaan neuvoston työhön täysimääräisesti jo jäsenyyttä edeltävänä syksynä.

Kampanjan ja turvallisuusneuvostojäsenyyden resurssivaikutukset tarkentuvat suunnittelun edetessä ja ulkoministeriö palaa tältä osin tarvittaessa määräraharapeisiinsa seuraavien talousarvioiden ja julkisen talouden suunnitelmien yhteydessä.

Toiminnan tulot

Ulkoministeriön hallinnonalan maksustrategiassa vuodelta 2005 on linjattu hallinnonalan maksullisuus- ja maksuttomuusperusteet sekä ja hinnoitteluperusteet. Maksustrategiassa on selkeytetty viranomaistoiminnan ja maksullisuuden ja maksuttomuuden rajanvetoa sekä ulkopuolisen rahoituksen perusteita. Maksustrategian sekä valtion maksuperustelain ja -asetuksen yleisten periaatteiden pohjalta ulkoministeriö on 1.1.2026 lukien vahvistanut uuden maksuasetuksen, joka on voimassa 31.12.2026 asti. Uudessa maksuasetuksessa ei tehty muutoksia maksullisiin suoritteisiin tai niistä perittäviin maksuihin.

Toimintamäärärahaan nettoutetut tulot vuosina 2022-2030:

milj. euroa	2022	2023	2024	2025 arvio	2026	2027	2028	2029	2030
24.01.01	16,3	19,9	21,3	20,4	23,2	23,2	23,2	23,2	23,2

Vuoden 2025 tulojen arvioidaan olevan noin 20,4 miljoonaa euroa, mikä on 1,4 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2025 varsinaisessa talousarviossa arvioitiin. Vuoden 2026 talousarvion valmistelun yhteydessä arvioitiin tuloja kertyvän vuonna 2026 yhteensä 23,2 miljoonaa euroa. Tulojen arvioidaan vuosina 2027-2030 pysyvän vuoden 2026 arvion tasolla: maksullisen toiminnan tuotot julkisoikeudellisista suoritteista 15,7 miljoonaa euroa ja muut

suoritteet ja tulot 7,4 miljoonaa euroa. Tulokertymässä on otettu huomioon myös EU:lta saatavat yhteisrahoitteisen toiminnan tulot sekä puolustusvoimilta saatavat yhteistoiminnan kustannusten korvaukset nykyisen tulotasona mukaisina. Ulkoministeriö pyrkii edelleen parantamaan julkisoikeudellisen suoritteiden kustannusvastaavuutta etsimällä säästöjä suoritteiden tuottamiseen kohdentuvista kiinteistä menoista.

Siirtyvät erät

Toimintamenojen (24.01.01), siirtyneen määrärahan, käytettävissä olevan määrärahan ja seuraavalle vuodelle siirtyvän määrärahan määrä on esitetty alla olevassa taulukossa ministeriön kehusehdotuksen mukaisina. Taulukosta ilmenee määrärahan käyttö vuosina 2022-2024, arvio vuosien 2025 ja 2026 määrärahan käytöstä sekä arvio vuosien 2027-2030 määrärahatarpeesta.

Vuodesta 2023 lähtien siirtyvät erät ovat laskeneet merkittävästi ja tämä kehitys jatkuu. Menokehitykseen on vaikuttanut Suomen Nato-jäsenyys, Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset sekä yleinen kustannuskehitys. Edustustoverkon menoissa painottuvat edelleen inflaation, erityisesti paikallisesti palkatun henkilökunnan palkkakehitys, ja kasvavat turvallisuusmenot eräissä edustustoissa. Kehyskauden lopussa siirtyvät erät tulevat lähes täysimääräisesti käytetyiksi ja ministeriö palaa näiltä osin tarvittaessa määrärahatarpeisiinsa seuraavien talousarvioiden ja julkisen talouden suunnitelmien yhteydessä.

milj. euroa	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
24.01.01	267,2	262,8	259,8	254,5	244,4	244,8	244,7	244,7	244,7
siirtynyt	48,9	55,4	46,2	42,8	28,5	16,5	8,7	3,3	1,9
käytettävissä	316,1	318,2	306,0	297,3	272,9	261,3	253,4	248,0	246,6
siirto seur. vuodelle	55,4	46,2	42,8	28,5	16,5	8,7	3,3	1,9	2,9
käyttö	260,7	272,1	263,2	268,8	256,4	252,6	250,1	246,1	243,7

24.01.02 Team Finland -uudistuksen vienninedistämisen palvelut (smr 3 v)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.01.02	2027	2028	2029	2030
VN kehyspääätös	20 392 000	20 392 000	20 392 000	20 392 000
Business Finland Oy:lle jäävät toiminnot (TA 2026; siirto momentille 32.01.05)	-4 227 000	-4 227 000	-4 227 000	-4 227 000
Ulkoasiainhallinnolle siirtyvät kotimaan toiminnot (TA 2026; siirto momentilta 32.01.05)	2 216 000	2 216 000	2 216 000	2 216 000
Elintarvikealan erityisasiantuntija Suomen suurlähetystössä Pekingissä (TA 2026; siirto momentilta 24.01.01)	300 000	300 000	300 000	300 000
Team Finland -asiantuntijat edustustoverkossa (TA 2026; siirto momentilta 24.01.01)	1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000
Team Finland Knowledge -asiantuntijat edustustoverkossa (TA 2026; siirto momentilta 24.01.01)	1 978 000	1 978 000	1 978 000	1 978 000
Team Finland Knowledge -asiantuntija Suomen suurlähetystössä Soulissa (siirto momentilta 29.40.20).	258 000	258 000	174 000	
Peruslaskelma yhteensä	22 517 000	22 517 000	22 433 000	22 259 000

Määrärahaa saa käyttää ulkoasiainhallinnon Team Finland -verkoston toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen. Momentille voidaan tulouttaa Team Finland -verkostosta saatavia tuottoja.

Työllisyyden ja yrittäjyyden ministeriyöryhmä linjasi kesäkuussa 2024 Team Finland -verkoston johtamisrakenteen uudistamisesta kotimaassa sekä Business Finland Oy:n ulkomaantoimintojen integroinnista ulkoasiainhallintoon. Syykuussa 2024 hallitus linjasi, että se sitoutuu turvaamaan riittävät voimavarat suomalaisyritysten kansainvälistymistä ja vientiä edistäville Team Finland -ulkomaanpalveluille. Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta teki huhtikuussa 2025 tarkentavan linjauksen Business Finland Oy:n ulkomaantoimintojen siirrosta ulkoministeriölle. Business Finland Oy:lle jää hoidettavaksi ulkomaan ja kotimaan toimintojen osalta matkailun edistäminen (Visit Finland), investointien houkuttelu (Invest in Finland), innovaatioyhteistyö, asiantuntijoiden houkuttelu (Work in Finland) ja ennakointi (Foresight). Muut ulkomaanverkoston toimintaan liittyvät tehtävät ulkomailla ja kotimaassa siirtyvät ulkoministeriölle.

Hallinnonalan tuloihin tulee kehyskaudella vaikuttamaan myös Team Finland -uudistuksen yhteydessä hallinnonalalle määriteltävät uudet maksulliset suoritteet. Maksullisuuden määrittelytyö käynnistyy heti vuoden 2026 alussa. Mahdollisten uusien Team Finland -suoritteiden tulot tullaan nettouttamaan momentille 24.01.02 Team Finland -uudistuksen vienninedistämisen palvelut.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2026 ei siirry määrärahaa. Vuoden 2025 määrärahat maksetaan kokonaisuudessaan Business Finland Oy:lle sen ja ulkoministeriön välisen palvelusopimuksen perusteella.

24.01.20 Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen menot (smr 3 v)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.01.20	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäättös	1 130 000	1 140 000	1 162 000	1 162 000
Ateenan instituutin peruskorjaus; vuokratulojen alentuminen	-143 000			
Indeksikorotuksen tarkistus vuonna 2029			-11 000	
Peruslaskelma yhteensä	987 000	1 140 000	1 151 000	1 162 000

Ulkoministeriö hallinnoi valtion omistamia tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjä ulkomailla vuodesta 2017 lähtien. Kiinteistöt ovat Villa Lante ja asunto Roomassa, Suomen Ranskan instituutti Pariisissa, Pohjoismaiden paviljonki (kolmasosa) ja Suomen Aalto-paviljonki Venetsian biennaalialueella sekä Suomen Ateenan instituutti asuntoloihin. Kiinteistöt on vuokrattu suomalaisille tiede- ja kulttuurisäätiöille niiden toimintaan ulkomailla.

Momentin määrärahaa käytetään ulkomailla sijaitsevien tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen ylläpitomenoihin sekä näiden kiinteistöjen rakennus- ja korjaushankkeisiin. Peruslaskelmaan on sisällytetty vuokratulojen alentuminen vuonna 2027 Ateenan instituutin peruskorjauksen jatkumisesta johtuen sekä vuokrien indeksikorotuksen korjaus vuonna 2029.

Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöistä saatavat vuokratulot on budjetoitu momentille 12.24.20.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2026 määrärahaa arvioidaan siirtyvän noin 1,337 miljoonaa euroa.

24.01.29 Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (a)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.01.29	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäättös	15 109 000	15 109 000	15 109 000	15 109 000
Team Finland -uudistuksen vienninedistämisen palvelut, vaikutus arvonlisäveromenoihin (TA 2026)	734 000	734 000	734 000	734 000
Peruslaskelma yhteensä	15 843 000	15 843 000	15 843 000	15 843 000

Momentin määrärahaa saa käyttää myös kehitysyhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

Ulkoministeriö tarkastelee Team Finland -uudistuksen vaikutusta arvonlisäveroihin integraation vaikutusten selkiytyttyä myös tältä osin.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

24.01.74 Talonrakennukset (smr 3 v)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.01.74	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäättös	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Peruslaskelma yhteensä	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000

Ulkoministeriö esittää tässä kehusehdotuksessa, että momentille 24.01.74 Talonrakennukset vuoden 2026 talousarviossa osoitetusta yritystukien uudelleenkohdennuksesta aiheutuva vähennys 1 200 000 euroa kohdennetaan momenttien 24.10.20 Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot, 24.10.21 Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan ja 24.10.66 Rauhanvälitys määrärahoihin.

Määrärahaa saa käyttää ulkoasiainhallinnon toimitilojen rakennus- ja korjaushankkeisiin sekä myös valtiolle vuokrattujen tilojen peruskorjausluonteisten korjaus- ja muutostöiden maksamiseen. Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Ministeriön investointisuunnitelma perustuu hallinnonalan kiinteistöstrategiaan ja tämän kehusehdotuksen mukaiseen määrärahasoon. Investointimäärärahaa tullaan käyttämään sekä omistus- että vuokrakiinteistöihin yhteensä noin 34,3 miljoonaa euroa vuosina 2027-2030.

Myytävät kiinteistöt

Kehyskaudella selvitetään edelleen useiden virka-asuntojen ja kanslioiden myyntimahdollisuuksia sellaisissa tapauksissa, joissa tilat eivät enää palvele tarkoitustaan. Nämä tuodaan talousarviokäsittelyyn tapauskohtaisesti. Yllättävät toimitilojen vaihtotarpeet eri kohteissa ovat todennäköisiä muun muassa terveydellisistä ja turvallisuudesta johtuvista syistä.

Kiinteistöjen myyntien yhteydessä tulee käsitellä myös uuden kiinteistön rahoitus (osto/vuokraus) ja ottaa se huomioon tarkoituksenmukaisella tavalla ulkoasiainhallinnon määrärahoissa. Ulkoministeriö palaa kiinteistöjen myynteihin vuotuisten talousarvioiden ja lisätalousarvioiden yhteydessä.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2026 määrärahaa arvioidaan siirtyvän noin 5,482 miljoonaa euroa. Määräraha siirtyy käynnissä oleviin kiinteistöhankeisiin sidottuna.

Kriisinhallinta

Nopeat muutokset sekä Euroopan että Euroopan lähialueiden turvallisuusympäristöissä edellyttävät varautumista muutoksiin myös kriisinhallinnan osalta. Suomi jatkaa osallistumista kansainväliseen kriisinhallintaan hallitusohjelman ja ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon painopisteiden mukaisesti. Suomelle on jatkossakin tärkeitä taata riittävä osallistumistaso sekä sotilaallisessa että siviilikriisinhallinnassa. Rauhankäilytys on osa kokonaisvaltaista kriisinhallintaa. Suomen tavoitteena on edistää rauhankäilytystä aktiivisesti ja johdonmukaisesti.

Kansainvälisiin kriisinhallintaoperaatioihin osallistumalla Suomi edistää konfliktialueiden yhteiskunnallista vakautta, rauhaa, ihmisoikeuksia, oikeusvaltioperiaatetta ja tasa-arvoa. Suomen toiminnassa korostuu kriisialueiden omien turvallisuusrakenteiden ja oikeusvaltiokehityksen tukeminen ja turvallisuustoimijoiden kouluttaminen. Osallistumalla kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan vahvistetaan myös Suomen kansallista puolustuskykyä ja kansallisia valmiuksia.

Muuttuvat kansainväliset tilanteet ja tarpeet, kuten uudet konfliktit tai uudet kriisinhallintaoperaatiot, merkitsevät sitä, että Suomen pitää säännöllisesti arvioida osallistumistaan kansainväliseen kriisinhallintaan. Tämä koskee niin mahdollisiin uusiin operaatioihin osallistumista kuin myös olemassa olevien osallistumispäätösten jatkamista. Harkinta tehdään aina operaatiokohtaisesti; uusia konflikteja ei voida ennustaa eikä ottaa huomioon kehysuunnittelussa. Osallistuminen keskitetään jatkossakin niihin ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden kannalta merkittäviin operaatioihin, joissa Suomen asiantuntijapanostuksella voidaan saavuttaa erityistä lisäarvoa ja vaikuttavuutta.

24.10.20 Suomalaisen kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (a)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.10.20	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäätös	53 080 000	53 080 000	53 080 000	53 080 000
Yritystukisäästön uudelleenkohdennus (TA 2026)	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Peruslaskelma yhteensä	52 480 000	52 480 000	52 480 000	52 480 000

Ulkoministeriö esittää tässä kehusehdotuksessa, että momentille 24.01.74 Talonrakennukset vuoden 2026 talousarviossa osoitetusta yritystukien uudelleenkohdennuksesta 1 200 000 euroa kohdennetaan 600 000 euroa sotilaallisen kriisinhallinnan määrärahoihin.

Momentin määrärahaa saa käyttää sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetussa laissa (211/2006) tarkoitetun kriisinhallintahenkilöstön palkkaus-, päiväraha-, muonaparannusraha- ja koulutusmenojen sekä valtion eläkemaksun ja kriisinhallintahenkilöstölle palvelusajaksi otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen sekä sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutusta vastaavien etuuksien maksamiseen ja niistä aiheutuvien hallintokulujen maksamiseen, kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin, kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavasta tuesta aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen, sellaisten kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden, joihin Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muutoin osallistu, taloudellisesta tukemisesta aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen ja kansallisen kriisinhallinnan veteraanikortista

aiheutuvien menojen maksamiseen. Yhdessä momentin 27.30.20 määrärahan kanssa määrärahaa saa käyttää enintään 450 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkausmenoihin.

Pääosa momentin määrärahoista siirretään puolustusvoimien käyttöön. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot budjetoidaan puolustusministeriön pääluokkaan momentille 27.30.20.

YK:n maksamat palkkausmenokorvaukset on budjetoitu momentille 12.24.99.

Sotilaallisen kriisinhallinnan menot on mitoitettu joukkojen vahvuuksien ja henkilöstön tehtävävaatimusten mukaisesti. Suunnittelussa on otettu huomioon ne kehusehdotuksen valmisteluvaiheessa tiedossa olevat kriisinhallintaoperaatiot, joihin Suomi on osallistumassa suunnittelukaudella tai joiden osallistumisen Suomi on päättämässä ennen suunnittelukautta tai sen aikana.

Tarkempien suunnitteluperusteiden puuttuessa, operaatioiden vahvuudet on esitetty koko suunnittelukauden ajaksi nykyisillä osallistumisvahvuuksilla. Suunnitteluperusteet ja määrärahatarpeet tarkentuvat poliittisen päätöksenteon ja suunnittelun edetessä.

Operaatiokohtainen erittely peruslaskelmatason mukaisesti:

24.10.20	2027	2028	2029	2030
01. EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot	-	-	3 699 000	917 000
04. Kosovon kriisinhallintaoperaation menot, 70 sotilasta	6 466 000	6 580 000	6 695 000	6 813 000
05. Yhteiset menot	6 404 000	4 154 000	4 154 000	4 154 000
09. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisen kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	18 005 000	27 571 000	23 524 000	25 934 000
11. EU:n Somalian koulutusoperaation menot, 12 sotilasta	1 585 000	1 611 000	1 635 000	1 662 000
14. Libanonin kriisinhallintaoperaation menot, 180 sotilasta	7 688 000	-	-	-
23. Naton Irakin koulutusoperaation menot, 5 sotilasta	737 000	749 000	761 000	773 000
24. EUNAVFOR MED Irini-operaation menot, 10 sotilasta	1 044 000	1 084 000	1 099 000	1 125 000
25. EUMAM/Mosambikin koulutusoperaation menot, 5 sotilasta	638 000	649 000	659 000	671 000
26. EUMAM/Ukrainan koulutusoperaation menot, 60 sotilasta	7 119 000	7 248 000	7 380 000	7 516 000
27. EUNAVFOR ASPIDES -operaation menot, 5 sotilasta	321 000	327 000	333 000	339 000
29. YK:n rauhanturvaamisen hankkeet	400 000	400 000	400 000	400 000
30. NSATU/NATO Security Assistance and Training for Ukraine, 15 sotilasta	2 073 000	2 107 000	2 141 000	2 176 000
Yhteensä	52 480 000	52 480 000	52 480 000	52 480 000

24.10.21 Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (smr 2 v)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030

24.10.21	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäättös	17 485 000	17 485 000	17 485 000	17 485 000
Yritystukisäästön uudelleenkohdennus (TA 2026)	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Peruslaskelma yhteensä	17 285 000	17 285 000	17 285 000	17 285 000

Ulkoministeriö esittää tässä kehusehdotuksessa, että momentille 24.01.74 Talonrakennukset vuoden 2026 talousarviossa osoitetusta yritystukien uudelleenkohdennuksesta 1 200 000 euroa kohdennetaan 200 000 euroa siviilikriisinhallinnan määrärahoihin.

Määrärahaa saa käyttää kriisinhallintatoiminnasta ulkomaille osallistuvasta suomalaisesta siviilihenkilöstöstä aiheutuvien menojen ja Suomen siviilikriisinhallintatoiminnasta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen, vaalitarkkailijatoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen, siviilikriisinhallinnan tehtävissä toimivalle henkilöstölle otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen, siviilikriisinhallinnan projekteihin ja koulutukseen sekä siviilikriisinhallintaa tukevien hankkeiden valtionavustuksiin. Määrärahaa saa käyttää myös enintään 140 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkausmenoihin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet budjetoidaan sisäministeriön pääluokkaan momentille 26.01.04.

Momentilta myönnettäviin valtionavustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia. Järjestöiltä saatavat tulot budjetoidaan momentille 12.24.99.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2026 määrärahaa arvioidaan siirtyvän ulkoministeriön kirjanpidossa noin 0,3 miljoonaa euroa.

24.10.66 Rauhanvälitys (smr 2 v)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.10.66	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäätös	3 900 000	3 900 000	3 900 000	3 900 000
Yritystukisäästön uudelleenkohdennus (TA 2026)	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Peruslaskelma yhteensä	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000

Ulkoministeriö esittää tässä kehusehdotuksessa, että momentille 24.01.74 Talonrakennukset vuoden 2026 talousarviossa osoitetusta yritystukien uudelleenkohdennuksesta 1 200 000 euroa kohdennetaan 400 000 euroa rauhanvälitysmäärärahoihin.

Määrärahaa saa käyttää sellaisen rauhanvälitystoiminnan menoihin ja siihen liittyvän kapasiteetin vahvistamiseen, johon Suomi osallistuu, rauhanvälitystä tukeviin kahdenvälisiin ja monenkeskisiin hankkeisiin, kansainvälisissä järjestöissä ja niitä vastaavissa organisaatioissa toimivista asiantuntijoista näille organisaatioille aiheutuvien menojen maksamiseen, rauhanvälittämistä tukevien hankkeiden valtionavustuksiin ja rauhanvälitystoimintaan liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Määrärahasta noin 75 prosenttia käytetään julkisen kehitysyhteistyön (ODA) kriteerien mukaisesti.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2026 määrärahaa arvioidaan siirtyvän noin 1,0 miljoonaa euroa.

Kansainvälinen kehitysyhteistyö

Kehityspolitiikka on osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja tukee osaltaan myös Suomen strategisia taloussuhteita. Suomi ajaa tavoitteitaan myös EU:n kehityspolitiikassa, kansainvälisissä kehitysrahoituslaitoksissa ja YK-järjestöissä. Suomi edistää tehokkaasti suomalaisten yritysten osallistumista EU:n Global Gateway -aloitteen puitteissa rahoitettaviin investointihankkeisiin.

Kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteon mukaisesti kehitysyhteistyössä keskitytään yhä enemmän kauppaa tukevaan kehitysyhteistyörahoitukseen. Suomi edistää molempia osapuolia hyödyttäviä kaupallisia mahdollisuuksia kehittyvien maiden kanssa. Suomen tavoite on lisätä yksityisen sektorin osallistumista kehitysyhteistyöhön ja -rahoitukseen sekä vahvistaa kehittyvien maiden omaa rahoitusta. Kehityspolitiikassa edistetään suomalaisten yritysten toimintamahdollisuuksia kehitysmaissa sekä yritysten edellytyksiä hakea rahoitusta YK:lta, EU:lta ja kehitysrahoituslaitoksilta. Hallitus lisää suomalaisten yritysten hyödyntämistä kehitysyhteistyössä ja kehityssijoituksissa.

Suomen kehitysyhteistyö ehdollistetaan omien kansalaisten vastaanottamiselle ja kansainvälisen sääntöperusteisen järjestyksen tukemiselle. Suomi ei jaa kehitysapua hallinnoille tai toimijoille, jotka tukevat Venäjän hyökkäyssotaa. Suomi tukee EU:n pyrkimystä kannustaa kolmansia maita ottamaan vastaan kansalaisiaan muun muassa kehitysyhteistyöinstrumenteilla ja viisumipolitiikalla.

Hallitus valvoo kehitysyhteistyövarojen käyttöä tehokkaasti. Mikäli väärinkäytöksiä havaitaan, tämä johtaa tuen leikkaamiseen tai lakkauttamiseen ja mahdollisuuksien mukaan takaisinperintään.

Suomi on historiallisesti ollut sitoutunut YK-suosituksen mukaiseen kehitysrahoituksen 0,7 prosentin BKTL-tasoon, vaikka tavoitteeseen ei ole päästy. Vallitsevassa taloustilanteessa kehitysyhteistyöhön kohdistuu hallituskaudella säästöjä, jotka toteutetaan ottaen huomioon tehdyt sitoumukset.

Kehitysyhteistyön kohdentuminen vähiten kehittyneisiin maihin (LDC) arvioidaan säilyvän enintään vuoden 2024 tasolla, noin 0,10 prosentissa Suomen bruttokansantulosta, kehyskauden ajan.

Kehysehdotuksen mukainen julkisen kehitysavun osuus

Luvut milj. euroa	2027	2028	2029	2030
24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö	483,306	483,789	483,789	483,789
Muu ODA (TA 2026)	584,098	584,098	584,098	584,098
ODA yhteensä	1 067,404	1 067,887	1 067,887	1 067,887
BKTL-osuus %	0,3449	0,3320	0,3195	0,3072
BKTL (VM:n ennuste elokuu 2025)	309 493	321 659	334 253	347 600

24.30.50 Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.30.67	2027	2028	2029	2030
<i>Valtuus</i>	168 188 888	168 188 000	168 188 000	168 188 000
Valtuusehdotus	168 188 000	168 188 000	168 188 000	168 188 000

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Valtuus

Valtioneuvosto voi Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentin ja 3 a ja b §:n nojalla antaa määrämillään ehdoilla yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio korvaa yhtiölle sen luotonanto- ja takaustoiminnassa mahdollisesti syntyneitä tappioita sekä osake- ja osuussijoitusten menetyksiä ja arvonalennuksia ja valtio maksaa yhtiön ottamasta muusta kuin euromääräisestä lainasta mahdollisesti aiheutuvan kurssitappion. Sitoumuksia saa antaa siten, että niiden piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten ja takausten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään aiemmat tehdyt sitoumukset mukaan lukien 168 188 000 euroa ja nostettujen muiden kuin euromääräisten lainojen yhteinen pääoma enintään 100 000 000 euroa.

24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö (smr 3 v)

Suomi kohdentaa toimintansa ja rahoituksensa kehityspankeissa ja YK:n kehitysjärjestöissä vahvuusaloilleen, joissa Suomella on hyvät mahdollisuudet tukea kestäväen kehityksen tavoitteita (Agenda 2023). Suomen kehityspolitiikan painopisteitä ovat naisten ja tyttöjen oikeuksien sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien vahvistaminen, sekä koulutus ja ilmastotoimet. Keskeisten YK-järjestöjen kautta Suomi edistää ulkopoliittisia tavoitteitaan ja arvojaan.

Suomi keskittyy kannaltaan olennaisiin kumppanimaihin ja rakentaa niihin strategisempaa suhdetta, joka perustuu Suomen vahvuusalueisiin. Suomen tavoitteena on rakentaa kehittyvien maiden kanssa tasavertaisia ja kestäviä kumppanuuksia, jotka perustuvat molemminpuoliseen hyötyyn ja kunnioitukseen. Suhteita tarkastellaan aiempaa kokonaisvaltaisemmin ja hyödynnetään kaupan ja kehitysyhteistyön keinoja strategisesti. Suomen kehitysyhteistyön painopistettä siirretään pois kahdenvälisistä valtioiden välisistä maaohjelmista kotimaisten kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön. Kotimaisten järjestöjen mahdollisuuksia kansainvälisen rahoituksen (esim. EU, YK, säätiöt) hankintaan sekä monitoimijahankkeisiin osallistumiseen vahvistetaan. Suomi jatkaa humanitaarisen avun antamista painottaen kaikkein haavoittuvimpien auttamista.

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.30.66	2027	2028	2029	2030
VN kehyspääätös	500 402 000	500 885 000	500 885 000	500 885 000
Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (TA 2026; siirto momentilta 24.30.67)	2 904 000	2 904 000	2 904 000	2 904 000
Määrärahan tason alentaminen (TA 2026; lisätoimet 2025, syksy)	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000
<i>Valtuus</i>	<i>460 795 000</i>	<i>460 795 000</i>	<i>460 795 000</i>	<i>460 795 000</i>
Peruslaskelma yhteensä	483 306 000	483 789 000	483 789 000	483 789 000

Vuoden 2030 määrärahataso

Ulkoministeriö lähtee kehusehdotuksessaan siitä, että vuoden 2030 varsinaisen kehitysyhteistyön määräraha säilyy vuoden 2029 määrärahatasolla eli 483 789 000 eurossa. Nykyarvioiden mukaan tällä määrärahatasolla vuoden 2030 BKTL-osuus olisi noin 0,31 %.

Myöntö- ja sopimusvaltuudet

24.30.66	2027	2028	2029	2030
Kehysehdotus	483 306 000	483 789 000	483 789 000	483 789 000
Sidottu valtuuksilla ml. nyt esitetyt valtuudet	356 965 000 78 %	348 200 000 72 %	329 489 000 68 %	329 200 000 68 %
Kehyskauden valtuussuunnitelma	173 000 000	235 000 000	460 795 000	175 000 000
Valtuusehdotus	173 000 000	235 000 000	460 795 000	175 000 000

Kehitysyhteistyössä valtuuksien käytöllä parannetaan rahoituksen ennakoitavuutta ja vähennetään hallinnollista työtä monivuotisten päätösten avulla. Tässä kehysehdotuksessa varsinaisen kehitysyhteistyön valtuuksista ja voimassa olevista päätöksistä aiheutuvista menoista jää vuotuisen määrärahakehyykseen riittävä, vähintään 20 % sitomattomien määrärahojen osuus. Vuotuinen sitomisaste ei nouse yli 80 prosenttiin. Valtuusesitys ei myöskään linjaa tulevien vuosien käyttösunnitelmakohtaista jakoa, vaan se pohjautuu arvioon tämänhetkisestä tarpeesta.

Valtuuksien vuotuinen tarve vaihtelee merkittävästi kehyskaudella, ja suurimmat tarpeet kohdistuvat vuoteen 2028, jolloin tehdään monivuotiset rahoituspäätökset Kansainväliselle kehitysjärjestölle (IDA) ja Afrikan kehitysrahoituspankille sekä vuoteen 2029, jolloin sitoudutaan kansalaisjärjestöjen ohjelmattuen hakukierrokseen.

Edellisen perusteella myöntö- ja sopimusvaltuuksia arvioidaan tarvittavan 173 000 000 euroa vuonna 2027, 235 000 000 euroa vuonna 2028, 460 795 000 euroa vuonna 2029 ja 175 000 000. euroa vuonna 2030.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2026 määrärahoja arvioidaan siirtyvän 130 miljoonaa euroa. Siirtävistä eristä arvioidaan olevan varainmyöntöpäätöksillä sidottua noin 90 miljoonaa euroa ja sitomatonta noin 40 miljoonaa euroa.

24.30.67 Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (smr 2 v)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.30.67	2026	2027	2028	2029
VN kehyspäätös	2 904 000	2 904 000	2 904 000	2 904 000
Demokratia- ja oikeusvaltio tuki (TA 2026; siirto momentille 24.30.66)	-2 904 000	-2 904 000	-2 904 000	-2 904 000
Peruslaskelma yhteensä	0	0	0	0

Momentin määräraha on vuoden 2026 talousarviossa yhdistetty momentin 24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö määrärahoihin.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2026 ei siirry määrärahoja vuodelta 2025.

24.30.68 Kehitysyhteistyön yhteistoimintahankkeet (smr 3 v)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.30.67	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäättös				
Kehitysyhteistyön yhteistoimintahankkeet	14 081 000	14 081 000	14 081 000	14 081 000
	4 629 000			
Peruslaskelma yhteensä	18 710 000	14 081 000	14 081 000	14 081 000

Kehitysyhteistyön yhteistoimintahankkeita arvioidaan vuonna 2027 olevan 18 710 000 euron arvoista ja siitä eteenpäin edellisen kehyspäättöksen mukaisesti 14 081 000 euroa/vuosi. Vastaavat tulot kirjataan momentille 24.30.68.

Määrärahaa saa käyttää ministeriön ja muiden kehitysyhteistyön avunantajamaiden ministeriöiden, edustustojen tai virastojen sekä ODA-kelpoisten kansainvälisten järjestöjen ja Euroopan unionin toimielinten yhteistoimintahankkeiden menojen maksamiseen niistä saatujen tulojen puitteissa.

Vastaavat tulot on budjetoitu momentille 12.24.99. Määräraha ei kasvata ulkoministeriön rahoitusosuutta hankkeille eikä vaikuta Suomen julkisen kehitysavun määrään.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2026 määrärahoja arvioidaan siirtyvän yhteensä 13,463 miljoonaa euroa.

24.30.69 Tuki Ukrainalle (smr 3 v)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.30.69	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäättös	56 869 000	57 900 000	57 900 000	57 900 000
Suomen osuus Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin pääoman korottamisesta (TA 2025; siirto momentilta 28.92.68)				10 100 000
<i>Valtuus</i>	<i>40 000 000</i>	<i>40 000 000</i>	<i>40 000 000</i>	<i>40 000 000</i>
Peruslaskelma yhteensä	56 869 000	57 900 000	57 900 000	68 000 000

Määrärahaa saa käyttää Ukrainaa tukeviin kahden- ja monenvälisiin hankkeisiin, ml. alueelliset hankkeet, humanitaariseen apuun Ukrainalle, kansainvälisten järjestöjen, rahoituslaitosten ja näitä vastaavien organisaatioiden Ukraina-hankkeisiin ja näissä toimivien rahastojen tukemiseen ja) kansainvälisissä järjestöissä ja niitä vastaavissa organisaatioissa toimivista asiantuntijoista näille organisaatioille aiheutuvien menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää Ukrainan tukemiseen liittyvien valtion kulutusmenojen, ei kuitenkaan palkkausmenojen, ja Suomen Kiovan suurlähetystön turvallisuus- ja kiinteistömenojen maksamiseen,) Finnfundin toteuttaman erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen enintään 80 % Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettujen sitoumusten piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten yhteisen pääomamäärän vasta-arvosta enintään 20 000 000 euroa ja Ukrainan sekaluottoinstrumenttiin, Ukraine Investment Facility (UIF).

Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta. Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätosperusteisena. Määrärahaa saa käyttää ennakoiden maksamiseen, jos se on toteuttavien hankkeiden kannalta välttämätöntä.

Momentilta maksettaviin kulutus- ja investointimenoihin liittyvät arvonnäisäveromenot maksetaan hallinnonalan arvonnäisäveromomentilta 24.01.29.

Myöntö- ja sopimusvaltuudet

24.30.69	2027	2028	2029	2030
Kehysehdotus	56 869 000	57 900 000	57 900 000	68 000 000
Sidottu valtuuksilla ml. nyt esitetyt valtuudet	25 116 611 44 %	28 835 014 50 %	33 500 000 58 %	41 500 000 61 %
Kehyskauden valtuussuunnitelma	40 000 000	40 000 000	40 000 000	40 000 000
Valtuusehdotus	40 000 000	40 000 000	40 000 000	40 000 000

Siirtyvät erät

Vuodelle 2026 määrärahoja arvioidaan siirtyvän yhteensä 10,951 miljoonaa euroa.

24.30.88 Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (smr 3 v)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.30.88	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäättös	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Peruslaskelma yhteensä	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000

Määrärahaa saa käyttää Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) uusien osakkeiden merkitsemisestä valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2026 ei arvioida siirtyvän määrärahoja vuodelta 2025.

24.30.89 Laina- ja investointimuotoinen kehitysyhteistyö (smr 3 v)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.30.89	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäättös	69 730 000	69 730 000	69 730 000	69 730 000
Peruslaskelma yhteensä	69 730 000	69 730 000	69 730 000	69 730 000

Hallitus painottaa kehityspoliittisia finanssisijoituksia, joilla edistetään pääomien kohdistumista yritystoimintaan. Kehitysrahoituksen eri muodot täydentävät toisiaan. Tuloksellisen kehityspoliittikan saavuttamiseksi tarvitaan sekä lahjamuotoista että laina- ja sijoitusmuotoista kehitysrahoitusta.

Määrärahaa saa käyttää finanssisijoituksiin ja lainainstrumentteihin osana Suomen kehitysyhteistyötä. Määrärahaa on tarkoitus käyttää kohteisiin, jotka kansantalouden tilinpidossa eivät lisää valtiontalouden alijäämää ja joilla on palaumaodote.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2026 määrärahoja arvioidaan siirtyvän yhteensä 120,350 miljoonaa euroa. Siirtyvää määrärahaa koskevien rahastoneuvotteluiden viivästyttyä suunnitellusta, tullaan 120 000 000 euroa siirtyvästä määrärahasta sitomaan vuoden 2026 alkupuolella ja ne on tarkoitus maksaa vuoden 2026 aikana.

Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot

24.90.50 Eräät valtionavut (k)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.90.50	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäätös	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Osuuskunta Viexpo (TA 2026; siirto momentilta 32.01.40)	420 000	420 000	420 000	420 000
Suomalais-ruotsalainen kauppakamari (TA 2026; siirto momentilta 32.01.40)	400 000	400 000	400 000	400 000
Peruslaskelma yhteensä	1 820 000	1 820 000	1 820 000	1 820 000

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten myöntämiseen valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti valtionapuihin ulkoministeriön toimialaan liittyville järjestöille sekä järjestöille ja yhteisöille, jotka edistävät yritysten kansainvälistymistä. Momentilta myönnettävien valtionavustusten tulee liittyä hallitusohjelman ulko- ja turvallisuuspoliittisiin linjauksiin ja Suomen kansainvälisiin sitoumuksiin sekä yleisesti ulkoministeriön toimialaan.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

24.90.51 Hädänalaisten avustaminen (a)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.90.51	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäätös	500 000	500 000	500 000	500 000
Peruslaskelma yhteensä	500 000	500 000	500 000	500 000

Momentin määrärahaa käytetään konsulipalvelulain (498/1999, muut. 204/2000, muut. 421/2014, muut. 970/2014, muut. 896/2015, muut. 204/2018, muut. 174/2019, muut. 1307/2022, muut. 440/2023, muut. 3/2024) mukaan hädänalaisessa asemassa olevien henkilöiden kotiuttamisesta ja avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää edellisistä aiheutuviin tileistä poistoihin, avustuksien maksamiseen ulkomailla ja konsulipalvelulain 41 c §:n mukaisen Suomen ulkopuolella annettavan konsulipalvelun menoihin.

24.90.66 Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (smr 2 v)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.90.66	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäättös	162 104 000	96 759 000	96 759 000	96 759 000
Maksuosuus Pohjoismaiselle ministerineuvostolle	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
Maksuosuus YK:n talousarvioon	762 000	762 000	762 000	762 000
Maksuosuus YK:n rauhanturvajoukoille	-6 668 000	-6 668 000	-6 668 000	-6 668 000
Euroopan Neuvoston jäsenmaksut	-43 000	-43 000	-43 000	-43 000
Suomen maksuosuus Naton siviilibudjettiin	-920 000	-599 000	1 000	401 000
OECD:n jäsenmaksu	-158 000	-158 000	-158 000	-158 000
WTO:n jäsenmaksu	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Muut muutokset jäsenmaksuissa ja rahoitusosuuksissa	557 000	465 000	264 000	265 000
Valuuttakurssivoitto	-3 442 000	-3 442 000	-3 442 000	-3 442 000
Peruslaskelma yhteensä	152 170 000	87 054 000	87 453 000	87 854 000

Momentin määrärahaa saa käyttää ulkoministeriön toimialaan liittyvien järjestöjen jäsenmaksujen ja vapaaehtoisten rahoitusavustusten maksamiseen sekä Euroopan rauhanrahaston vähimmäistalletusjärjestelmän ennakkomaksuihin.

Peruslaskelma perustuu kehusehdotuksen laadinnan yhteydessä tarkistettuihin arvioihin Suomen maksuosuuksista kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuista ja rahoitusosuuksista. Yllä olevassa taulukossa esitetään nämä muutokset vuositasolla verrattuna valtioneuvoston edelliseen kehyspäättökseen.

Maksuosuus YK:n rauhanturvajoukoille

YK:n rauhanturvaoperaatioiden budjetti heinäkuusta 2025 kesäkuulle 2026 hyväksyttiin kesäkuussa 2025. Heinäkuussa 2026 alkavan budjettikauden taso riippuu rauhanturvaoperaatioiden silloisesta määrästä ja koosta. Suomen maksuosuuden arvioidaan olevan 19,9 miljoonaa dollaria perustuen nykyisen budjettikauden laskennalliseen maksuosuuteen.

Maksuosuuden arviointi on haastavaa, sillä lopullinen budjettitaso riippuu operaatioita koskevista päätöksistä. Arviointia hankaloittaa myös Suomen kansallisesta budjettisyklistä poikkeava YK:n rauhanturvabudjetin kausi ja se, että yksittäiset rauhanturvaoperaatiot tulevat maksuun turvaneuvoston kulloinkin sopiman mandaatin keston ajaksi. Suomen maksuosuus rauhanturvabudjettiin on 0,386 % vuosille 2025-2027.

Menojen sitovuus

Momentin määrärahasta on vuonna 2027 yhteensä 141,5 miljoonaa euroa (93 %) pakollisia jäsenmaksuja ja rahoitusosuuksia. Vastaavat luvut ovat 76,5 miljoonaa euroa (88 %) vuonna 2028, 77,1 miljoonaa euroa (88 %) vuonna 2029 ja 77,5 miljoonaa euroa (88 %) vuonna 2030. Suurimmat pakolliset erät ovat Suomen maksuosuudet Euroopan rauhanrahastoon (vuonna 2027), YK:n rauhanturvajoukoille, YK:n sääntömääräiseen talousarvioon ja Naton siviilibudjettiin. Momentin pakollisista menoista voidaan säästää ainoastaan irtautumalla ao. organisaatioista.

Valuuttakurssivoitot

Kurssimuutokset vaikuttavat huomattavasti momentin määrärahatarpeeseen, sillä maksujen kokonaissummasta noin 50 % on US-dollaripohjaisia. Verrattuna edelliseen kehyspäättökseen vähentävät kurssivaihtelut momentin määrärahatarvetta noin 3,4 miljoonalla eurolla.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2026 arvioidaan siirtyvän noin 90,268 miljoonaa euroa vuoden 2025 määrärahoista. Siirtyvästä erästä noin 63 miljoonaa euroa on sidottu maksatuksiin Euroopan rauhanrahastolle.

24.90.67 Humanitaarinen katastrofiapu (smr 3 v)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.90.51	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäätös	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Hädänalaisten avustaminen (TA 2026; Lisätoimet 2025, syksy)	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000
Peruslaskelma yhteensä	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000

Määrärahaa saa käyttää Suomen osallistumiseen humanitaaristen järjestöjen hallinnoimiin maailmanlaajuisiin ja maakohtaisiin humanitaarisen avun rahastoihin. Rahastot allokoivat varoja maa- ja aluekohtaisiin humanitaarisiin katastrofitilanteisiin. Määrärahaa käytetään julkisen kehitysyhteistyön (ODA) kriteerien mukaisesti.

Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta. Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

24.90.95 Kurssivaihtelut (a)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2027-2030:

24.90.95	2027	2028	2029	2030
VN kehyspäätös	500 000	500 000	500 000	500 000
Peruslaskelma yhteensä	500 000	500 000	500 000	500 000

Momentin määrärahaa käytetään valtiolla käytössä olevien taloushallinnon tietojärjestelmien valuuttatietojen ja pankkien virallisten päivänkurssien välisten laskennallisten kurssierojen kattamiseen ja muiden valuuttamääräisten ulkomaisten maksujen laskennallisten kurssierojen kattamiseen.